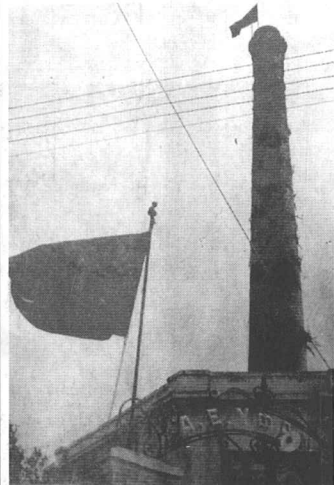

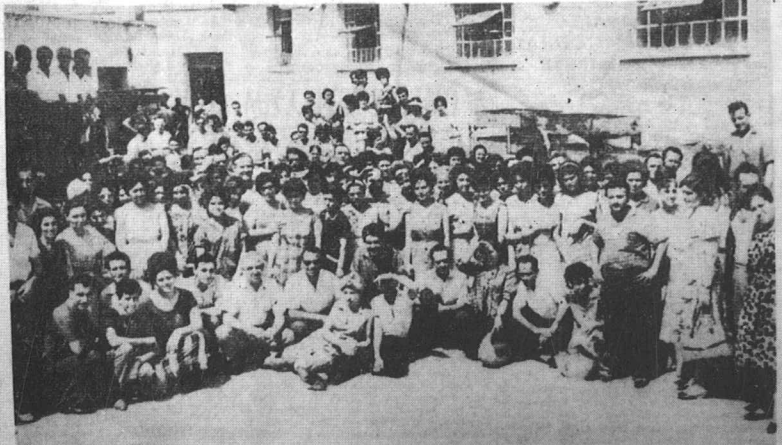
ΜΑΥΡΗ ΣΗΜΑΙΑ ΚΥΜΑΤΙΖΕΙ
ΣΤΗΝ ΚΑΜΙΝΑΔΑ ΤΗΣ ΥΦΑΝΕΤ

**μικρή ιστορία
για τη διάσωση
της μνήμης**

**ΕΙΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ ΠΕΡΙΗΛΘΟΝ
ΟΙ ΑΠΕΡΓΟΥΝΤΕΣ 900 ΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ «ΥΦΑΝΕΤ»**

Ούδεμίαν λύσιν ἐξεύρον οἱ ἀρμόδιοι

Δύο τρία πράγματα που ξέρω γι' αυτήν...

«Ένας άνθρωπος έχει έναν άλλο υπό την εξουσία του όταν τον κρατά αλυσοδεμένο, όταν του έχει αφαιρέσει τα όπλα και τα μέσα για να αυτοαμυνθεί ή να δραπετεύσει, όταν του έχει εμφυσήσει το φόβο, όταν τον έχει τόσο πολύ υποχρεώσει με κάποια ευεργεσία, ώστε ο ευεργετημένος να προτιμά να υποτάσσεται στις επιθυμίες του ευεργέτη παρά στις δικές του και να ζει όχι κατά την κρίση του αλλά κατά την κρίση του ευεργέτη. Όποιος έχει έναν άλλο υπό την εξουσία του με τον πρώτο ή τον δεύτερο τρόπο, εξουσιάζει το σώμα του αλλά όχι την ψυχή του. Με τον τρίτο όμως ή τον τέταρτο τρόπο, εξουσιάζει τόσο την ψυχή όσο και το σώμα, τουλάχιστον για όσο διάστημα διαρκεί ο φόβος ή η ελπίδα: όντως, όταν το ένα ή το άλλο συναίσθημα εξαφανιστεί, ο εξουσιαζόμενος υπόκειται, στο εξής, στο δικό του δίκιο».

Σπινόζα, Πολιτική Πραγματεία

Καταλάβαμε το κτίριο της Υφανέτ στις 20 Μάρτη 2004. Η επιλογή είχε να κάνει με την επιθυμία δημιουργίας, από την πλευρά μας, ενός χώρου ελευθερίας επιθετικού προς το υπάρχον, μέσα στην πόλη. Ερχόμενοι σε επαφή με τη γειτονιά, ανακαλύψαμε ότι η εγκατάλειψη δεν αφορούσε μόνο το κτίριο σαν κτίριο, αλλά και την ιστορία, με την οποία αυτό είναι συνδεδεμένο. Αυτό που έχει καταγραφεί κοινωνικά ως ιστορία της Υφανέτ είναι μια ιστορία παρακμής και πρέζας, ή στην καλύτερη περίπτωση μια ιστορία παιδικών αναμνήσεων, όπου το κτίριο ήταν μια τεράστια αλάνα. Στόχος αυτής της μπροσούρας, με όλες τις πιθανές ελλείψεις και απλουστεύσεις, είναι η απόπειρα καταγραφής της «άλλης» ιστορίας της Υφανέτ, αυτής που συνδέεται με τις εργατικές διεκδικήσεις και τη συλλογική αντίσταση στην εκμετάλλευση.

Την ιστορία τη γράφουν οι νικητές, λέει ένα παλιό ρητό. Αν ο καπιταλισμός σήμερα έχει καταφέρει να εμφανίζεται ως αιώνιος και ανίκητος, δεν είναι τόσο επειδή έχει «προοδεύσει», όσο επειδή κατάφερε να εξαφανίσει, σχεδόν ολοκληρωτικά, από τα μυαλά και τη φαντασία των υπηκόων του τη θέληση ενός απελευθερωτικού μετασχηματισμού της κοινωνίας. Επειδή κατάφερε να νικήσει σε όλα τα μικρά και μεγάλα μέτωπα, να καταπνίξει όσες ανταρσίες ξέσπασαν εναντίον του, γράφοντας και την αντίστοιχη ιστορία. Μια ιστορία που δεν χρειάζεται καν να εξιστορήσει τις όποιες νίκες, αφού αυτή η ίδια (η ιστορία) είναι η νίκη. Σε αυτά τα πλαίσια, η καταγραφή της οποιας αμφισβήτησης, αγώνα, αντίστασης, όσο αποσπασματική ή μερική κι αν υπήρξε, έχει και από μόνη της σημασία, αφού δείχνει ότι η επιβολή και εδραίωση του καπιταλισμού δεν είναι τόσο αυτονόητη όσο φαίνεται. Σίγουρα, έχει σημασία να τονίσουμε ότι στην εργατική ιστορία της Υφανέτ

συναντούμε στιγμές αντίστασης και συλλογικοποίησης, στιγμές ρήξης και αλληλεγγύης. Πράγματα που σήμερα φαντάζουν εξωπραγματικά, χωρίς να αποκλείουμε ότι συνέβαινε και τότε. Σήμερα, σε μια εποχή όπου ο κυρίαρχος κοινωνικός κανόνας φαίνεται να συνοψίζεται στο «πρώτα η πάρτη μου».

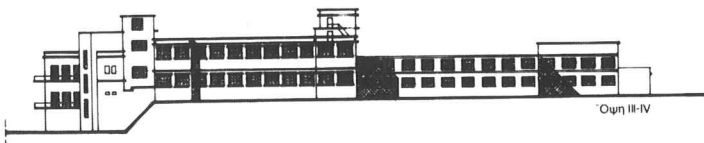
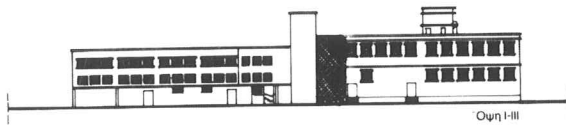
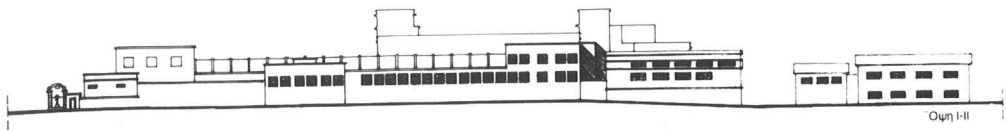
Αναπόφευκτα, τίθεται, πέρα από όλα αυτά, και το ερώτημα ποια είναι η σχέση η δική μας με τους αγώνες που περιγράφονται στα κείμενα του εντύπου. Να ξεκαθαρίσουμε ότι δεν θεωρούμε τους εαυτούς μας και την πράξη της κατάληψης συνέχεια των αγώνων του παρελθόντος Αφενός, το είπαμε και στην αρχή για να μην δημιουργούνται παρανοήσεις, όλη αυτή η, προφορική και γραπτή, ιστορία μας έγινε γνωστή αφού μπήκαμε στην Υφανέτ, αφού δηλαδή είχαμε ήδη κάνει την επιλογή της κατάληψης του συγκεκριμένου χώρου. Αφετέρου, δεν είμαστε συνέχεια του παραδοσιακού εργατικού κινήματος, που είχε ως βάση το εργοστάσιο, και με έναν άλλο, βαθύτερο τρόπο:

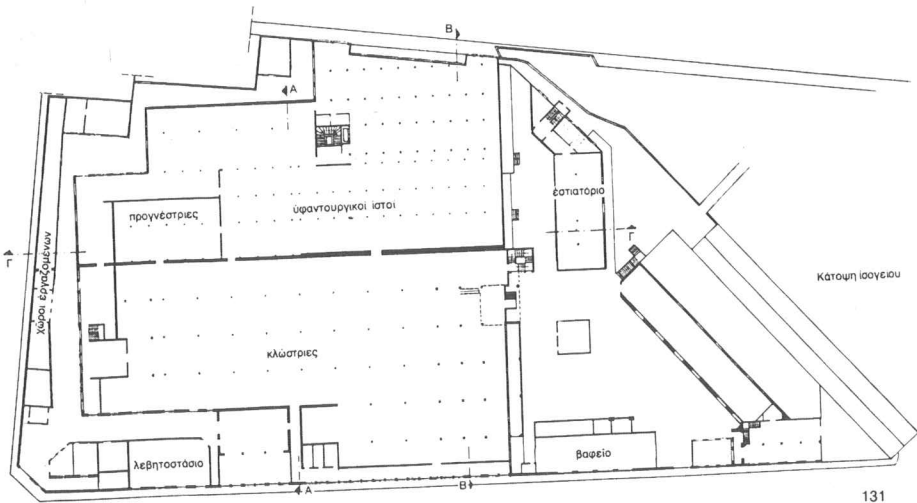
Μπορούμε, χονδρικά, να πούμε ότι μέχρι τον Β' παγκόσμιο πόλεμο, το επαναστατικό κίνημα ήταν συνώνυμο του εργατικού κινήματος. Τα προλεταριακά κινήματα του 19ου και του 20ου αιώνα με τους αγώνες και την αλληλεγγύη τους, τα συνδικάτα αλλά και τα κόμματα τους, τις νίκες και τις ήττες τους, δημιούργησαν σημασίες και δομές (όπως, για παράδειγμα, οι συμβουλευτικές μορφές αυτοοργάνωσης) ανθεκτικές στο χρόνο, που συνεχίζουν να μας εμπνέουν μέχρι σήμερα. Το πρόταγμα της αυτονομίας, μιας αυτοκαθοριζόμενης, ελεύθερης κοινωνίας, εδώ στη γη και όχι στον παράδεισο, αναδύθηκε εντός αυτών των κινήματων.

Από την άλλη, δεν μπορούμε σήμερα να αγνοήσουμε την ιστορική τομή που επήλθε σε πολλές χώρες του κόσμου τις δεκαετίες '60 και '70 κι έμεινε γνωστή στην ιστορία ως «'68», με πιο γνωστό (αλλά όχι απαραίτητα και πιο σημαντικό) εκπρόσωπο στις συνειδήσεις των περισσότερων το γαλλικό Μάη. Αν κάτι έχει μείνει, σχηματικά, ως πείρα από το '68 και μετά είναι η συνειδητοποίηση ότι η εξουσία είναι ένα δίκτυο σχέσεων, που δεν αφορά μόνο την οργάνωση και τον έλεγχο της παραγωγικής διαδικασίας, αλλά επεκτείνεται σε κάθε πεδίο της ανθρώπινης δραστηριότητας. Είναι η συνειδητοποίηση ότι τα κινήματα ανατροπής του καπιταλισμού δεν θα έχουν κάτι λιγότερο να κάνουν από το να αντιμετωπίσουν πρακτικά το καθολικό πλέγμα εξουσιών σε όλες τις εκφάνσεις εκμετάλλευσης φύλου, φυλής, ηλικίας, δεξιοτήτων, αναγκών, επιθυμιών. Προφανώς, με αυτό δεν υπαινισσόμαστε την απαξίωση των

εργατικών αγώνων, αλλά εννοούμε ότι αυτοί δεν αποτελούν το προνομιακό, αλλά ένα ακόμη πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού. Κι αυτό γιατί τέτοια προνομιακά πεδία, απλώς, δεν υπάρχουν. Αντίθετα, τα πεδία του ανταγωνισμού (θα) είναι τόσα, όσα η φαντασία και η πράξη των εκμεταλλευόμενων καταφέρει να δημιουργήσει.

Φάμπρικα Υφανέτ
Θεσσαλονίκη, Απρίλιος 2004

Το κτίριο της ΥΦΑΝΕΤ

...στην οδό Παπάφη της Θεσσαλονίκης δεν είναι ένα οποιοδήποτε κτίριο. Αποτελεί δείγμα του βιομηχανικού και καπιταλιστικού «πολιτισμού» της πόλης όπως αυτός αναπτύχθηκε μετά την αποχώρηση του τούρκικου πληθυσμού και την "εισροή" χιλιάδων προσφύγων από όλη τη Μικρά Ασία. Να θυμίσουμε πως η προπολεμική Θεσσαλονίκη είναι μία πολυεθνική και πολύγλωσση πόλη, με πολιτικό πολιτισμό και έντονη συνδικαλιστική δραστηριότητα.

Η επιχείρηση σταμάτησε να λειτουργεί το 1965 και από τότε οι κτιριακές εγκαταστάσεις έχουν εγκαταλειφθεί στην μοίρα τους, παρότι υπήρξε επανειλημμένα ένα έκδηλο ενδιαφέρον από διάφορους φορείς να αξιοποιηθεί.... Προφανώς επειδή η Εθνική Τράπεζα, αυτή η τραπεζική Λερναία Ύδρα της χώρας, που κατέχει σήμερα το κτίριο της ΥΦΑΝΕΤ, έκρινε ασύμφορη την όποια εκμετάλλευση του ακινήτου, το άφησε να ρημάξει και να μετατραπεί σε σκουπιδότοπο και εστία μόλυνσης για τους κατοίκους της περιοχής. Έγινε μία προσπάθεια να αξιοποιηθεί στα πλαίσια της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας του '97 αλλά το μέγα φαγοπότι των κονδυλίων δεν άφησε δραχμή για την ΥΦΑΝΕΤ.

Στην ΥΦΑΝΕΤ δούλεψαν και πέθαναν δεκάδες εργάτες, κυρίως πρόσφυγες, από τις γύρω περιοχές της Τούμπας και της Τριανδρίας.

Η ιστορία

«Το διατηρητέο κτίριο της ΥΦΑΝΕΤ βρίσκεται στην οδό Παπάφη και το συνολικό εμβαδόν του φθάνει τα 19.500 τ.μ. Η ιστορία της ΥΦΑΝΕΤ ξεκινά από το 1905 όταν η εταιρία "Καπαντζής-Καζάζης και Σία" ίδρυσε στη Θεσσαλονίκη ένα αξιόλογο, για την εποχή εκείνη, υφαντουργείο που περιλάμβανε υφαντήριο, βαφείο και φεσοποιείο. Διέθετε μια ανθρακτομηχανή 80 HP, 20 αργαλειούς και χρησιμοποιούσε ως πρώτη ύλη την έτοιμη μάλλινη κλωστή. Το 1909 το εργοστάσιο κάπκε και το 1910 μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρία. Δυνάμει ειδικού νόμου, δόθηκαν ιδιαίτερα προνόμια στην εταιρία αυτή, ο πλήρης τίτλος της οποίας ήταν "Ανώνυμος Οθωμανική Εταιρία Υφασμάτων και Φεσιών". Το εργοστάσιο εκσυγχρονίστηκε και η πρώτη ύλη ήταν πλέον ακατέργαστο μαλλί. Διέθετε 30

αργαλειούς, έξι πλεκτικές μηχανές φεσιών και παρήγαγε ημερησίως 600 μέτρα μάλλινα υφάσματα και 600 φέσια. Οι εργάτες δούλευαν δέκα ώρες την ημέρα. Παρ' όλες όμως τις δασμολογικές διευκολύνσεις που απολάμβανε η εταιρία, το εργοστάσιο αυτό με το σύγχρονο εξοπλισμό αναγκάστηκε να κλείσει λόγω έλλειψης κεφαλαίων και έμπειρου εργατοτεχνικού προσωπικού.

Οι εργάται τής ΥΦΑΝΕΤ, κλεισμένοι εις τὸ ἐργοστάσιον, ἔχουν τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἀγωνισθοῦν σκληρῶς διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῶν ἰδίων καὶ τῶν τέκνων των

Κι **Ἐκλείσθησαν εἰς τὸ ἐργοστάσιον
καὶ ἐκήρυξαν ἀπεργίαν διαρκείας**

Το εργοστάσιο επαναλειτουργεῖ το 1925 υπό τον Μακεδόνα ἔμπορο Αθανάσιο Μακρή και ονομάστηκε η εταιρία "Εργάνη". Το 1926 συγχωνεύτηκε η "Εργάνη" σε Α.Ε. με τον τίτλο "ΥΦΑΝΕΤ". Περιλάμβανε κλωστήριο, υφαντήριο, πλυντήριο, στεγνωτήριο, βαφείο, στραγγιστήριο, σαπυνοποιείο και μηχανουργείο. Το 1936 η παραγωγή του ανερχόταν σε 300.000 μ. ύφασμα και απασχολούσε 550 εργαζόμενους. Κατά την επέκταση του 1930 η κίνηση του εργοστασίου ενισχύθηκε με πετρελαιομηχανή και ηλεκτρογεννήτρια 430 HP. Η ετήσια παραγωγή της ΥΦΑΝΕΤ,

υπολογιζόταν το 1935 σε 300.000 μ. ενώ η αξία της ετήσιας παραγωγής τον ίδιο χρόνο ήταν 45.000.000 δραχμές (προπολεμικές: 1 χρυσή λύρα αντιστοιχούσε σε 600 δραχμές.

Η πτώση

Στη διάρκεια της κατοχής το εργοστάσιο υπολειπομένη, αλλά δεν έκλεισε. Μεταπολεμικά, η επιχείρηση πέρασε στο δρόμο της ανασυγκρότησης και των επεκτάσεων, έφτασε μάλιστα να απασχολεί εργατοτεχνικό και επιστημονικό προσωπικό 1.300 ατόμων και να θεωρείται όχι μόνο η μεγαλύτερη βιομηχανία στη Θεσσαλονίκη, αλλά και από τις σημαντικότερες στην Ελλάδα και τα Βαλκάνια.

Η ΥΦΑΝΕΤ θα γίνει στις αρχές της δεκαετίας του '60 η πρώτη προβληματική επιχείρηση στην μεταπολεμική Ελλάδα. Το εργοστάσιο διακόπτει τη λειτουργία του το Δεκέμβριο του 1964. Αν και την εποχή εκείνη υπήρχε επενδυτικό ενδιαφέρον στον κλάδο της νηματουργίας στη Θεσσαλονίκη, στους πλειστηριασμούς που ακολούθησαν με επίσημη του δημοσίου δεν εμφανίστηκε αγοραστής. Το εργοστάσιο περιήλθε στην κυριότητα της Εθνικής Τράπεζας, η οποία είχε επωμιστεί και το κύριο χρηματοδοτικό βάρος. Τα μηχανήματα και τα εμπορεύματα εκποιήθηκαν.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ/ΕΡΓΑΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΥΦΑΝΕΤ
ΙΟΥΝΙΟΣ, ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1963

Το μεσημέρι της 21ης Ιουνίου 1963, το προσωπικό της ΥΦΑΝΕΤ κατεβαίνει σε απεργία. Μια βδομάδα πριν, η επιχείρηση είχε προχωρήσει σε περικοπές ποσοστού 30 % με την υπόσχεση ότι τα χρήματα αυτά θα δίνονταν πίσω, υπόσχεση που δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ. Στην περιοχή στέλνεται δύναμη χωροφυλακής 'προς αποφυγήν επεισοδίων'. Την επόμενη μέρα εκλέγεται απεργιακή επιτροπή που συνεργάζεται με το εργατικό κέντρο και το σωματείο κλωστούφαντουργών για την προάσπιση των δικαιωμάτων των εργατών. Το προσωπικό της ΥΦΑΝΕΤ αποδίδει την ευθύνη για την ανώμαλη λειτουργία του εργοστασίου στη διεύθυνση και στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Η στάση της εθνικής παρακολουθεί την πτώση του εργοστασίου. Ήδη η διεύθυνση αναφέρει ότι επίκειται αναστολή λειτουργίας του εργοστασίου. Υποσχέσεις αθετούνται η μια μετά την άλλη, ενώ σημειώνονται από την εξάντληση και τον καύσωνα οι πρώτες λιποθυμίες εργατριών.

Στις 4 Ιουλίου η πρώτη φάση της απεργιακής κινητοποίησης λήγει, χωρίς ωστόσο να έχει ρυθμιστεί κανένα ζήτημα οριστικά. Η τράπεζα έχει καταβάλει ένα μικρό ποσό για αποζημιώσεις στους απεργούς, δεν αποδεσμεύει όμως τις πρώτες ύλες για να επαναλειτουργήσει το εργοστάσιο. Έτσι την 11η Ιουλίου οι εργασίες της ΥΦΑΝΕΤ αναστέλλονται και απολύονται οι εργατοτεχνίτες. Οι πάνω από 900 απολυόμενοι αρνούνται τις αποζημιώσεις και προχωρούν σε πορεία διαμαρτυρίας στο κεντρικό υποκατάστημα της εθνικής τράπεζας. Την επόμενη ημέρα οι απολυμένοι εργάτες της ΥΦΑΝΕΤ απορρίπτουν πρόταση να επαναλειτουργήσει το εργοστάσιο με το μισό προσωπικό. Γίνεται έρανος μεταξύ των εργατών για την ενίσχυση αυτών που βρίσκονται σε δυσχερέστερη θέση. Στο μεταξύ τα αφεντικά της ΥΦΑΝΕΤ και η τράπεζα ρίχνουν το μπαλάκι της ευθύνης ο ένας στον άλλο. Η τράπεζα χαρακτηρίζει τη χρηματοδότηση της εταιρείας ασύμφορη και προβληματική. Κάποιες προτάσεις αποζημιώσεων που κάνει για να εξομαλύνει την κατάσταση απορρίπτονται από τους εργάτες ως εξευτελιστικές.

Στις 23 Ιουλίου 1963 οι απολυμένοι εργατοτεχνίτες της ΥΦΑΝΕΤ καταλαμβάνουν το εργοστάσιο. 'Μόνο αναισθητοί θα μεταφερθούμε στα νοσοκομεία' ανακοινώνουν. Ένας 57χρονος εργάτης, ο Γ. Μουστραφίδης, ανεβαίνει στην κορυφή της καμινάδας και υψώνει τη μαύρη σημαία. Λίγες μέρες μετά πέφτει αναισθητος. Τα χημικά που εισέπνευσε σκαρφαλώνοντας μέσα από την καμινάδα θα κλονίσουν ανεπανόρθωτα

την υγεία του και θα προκαλέσουν σύντομα το θανατό του.

Μέχρι το βράδυ λιποθυμουν 5 εργάτριες. Ένας εργάτης, αν και παρουσιάζει συμπτώματα στομαχικών διαταραχών αρνείται να εγκαταλείψει τους συναδέλφους του. Το βράδυ καταφθάνει γιατρός που παρέχει οικειοθελώς δωρεάν ιατρική βοήθεια, ενώ διάφορες οργανώσεις και ιδιώτες στέλνουν χρηματικά ποσά, τρόφιμα και επιστολές συμπαράστασης στους απεργούς. Οι απεργοί διεκδικούν την άμεση καταβολή 30 δεδουλευμένων ημερομισθίων, την υπαγωγή τους στο ταμείο ανεργίας και την άμεση επιδοτησή τους απ' αυτό, χωρίς να χαθούν και τα δικαιώματα ή οι διεκδικήσεις τους από την ΥΦΑΝΕΤ.

24 Ιουλίου: Άλλες 13 εργάτριες λιποθυμούν και μεταφέρονται με ασθενοφόρα. Το απόγευμα ο γιατρός εξετάζει 47 εργάτες και εργάτριες στους οποίους παρατηρούνται υποτάσεις, λιποθυμικές καταστάσεις, μητρορραγίες, καρδιοπάθειες και γαστρεντερικές διαταραχές. Την ίδια μέρα εκδίδεται ένταλμα σύλληψης για τον διευθυντή της ΥΦΑΝΕΤ, Κλ. Μακρή. Οι απεργοί ανακοινώνουν: 'εάν μέχρι αύριο το μεσημέρι δεν καταβληθούν τα ημερομίσθια, θα υψωθούν μαύρες σημαίες και θα κυρηχθεί απεργία πείνας'.

25 Ιουλίου: Στις 12 το μεσημέρι αρχίζει η απεργία πείνας των 900 εργαζομένων και υψώθηκαν οι μαύρες σημαίες. 5 ακόμη εργάτριες λιποθυμούν, ενώ σημειώνεται ένα επεισόδιο καρδιακής προσβολής. Η 26η Ιουλίου είναι η δεύτερη μέρα της απεργίας πείνας. 10 εργάτριες πέφτουν λιπόθυμες. Το Ι.Κ.Α. αρνείται να στείλει γιατρό για τυχόν επείγοντα νυχτερινά περιστατικά. Η κυβέρνηση αποφασίζει την καταβολή στους εργάτες της ΥΦΑΝΕΤ επιδόματα 20 ημερών, που απορρίπτονται από τους απεργούς. Το σωματείο υφαντουργών καλεί όλους τους εργαζόμενους του κλάδου σε 24ωρη απεργία συμπαράστασης. Άλλες 40 περίπου λιποθυμίες έχουν σημειωθεί μέχρι τη λήξη της απεργίας πείνας στις 30 Ιουλίου. Οπότε αντιπροσωπεία του εργατικού κέντρου και του σωματείου των υφαντουργών επισκέπτεται την ΥΦΑΝΕΤ και ενημερώνει τους απεργούς ότι :

- α) θα λάβουν από τον Ο.Α.Α.Α. 35 ημερομίσθια ανεργίας
- β) θα επαναλειτουργήσει το εργοστάσιο
- γ) θα λάβουν τακτική επιδότηση από τον Ο.Α.Α.Α. με πλήρη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους σε σχέση με την επιχείρηση
- δ) οι άνεργοι θα επαναπροσληφθούν σταδιακά, διακόπτοντας την τακτική επιδότηση τους.

Η 2η φάση της απεργίας τελειώνει λοιπόν με την παροχή επιδόματος παρηγοριάς χωρίς να αποζημιωθούν οι εργάτες και εργάτριες από την ίδια την εταιρεία, η οποία παραμένει καταχρεωμένη στην εθνική. Μετά από απεργία πείνας διάρκειας μιας εβδομάδας, πάνω από 70 λιπόθυμες εργάτριες και άλλα ιατρικά περιστατικά, το μόνο που επιτεύχθηκε είναι μια μερική αποζημίωση και η επαναλειτουργία του εργοστασίου που θα αναστέλλεται διαρκώς. Η κατάσταση αυτή θα προκαλέσει νέες απεργιακές κινητοποιήσεις.

Οί ήμεις εκ τών απεργών διεκομίσθησαν εις κλινικάς

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΦΑΝΕΤ

Οί εργατοτεχνίται δέν ἐδέχθησαν νά ἐξέλθουν τοῦ ἐργοστασίου.— "Ερριψαν εις τὰς ὁδοὺς τὰ φάρμακα.—" Ἄλλοι προσεπάθησαν νά συγκροτήσουν διαδήλωσιν.—" Ὑπηρειακοὶ παράγοντες δέν ἐκτελοῦν τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργοῦ.—" Ἔτεροι 15 διεκομίσθησαν εις τὰς κλινικάς.

**Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ ΔΙΕΤΑΞΕ ΝΑ ΣΥΛΛΗΦΘΗ ΑΜΕΣΟΣ
Ο ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΟΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ**

5 Δεκεμβρίου 1963: Στις 10 π.μ. οι εργάτες και οι εργάτριες της ΥΦΑΝΕΤ ξεκινούν νέα απεργία πείνας. Η κυβέρνηση αποφασίζει τη χρηματοδότηση επί τρίμηνο για να ελέγξει τη βιωσιμότητα της επιχείρησης, ο Ο.Α.Α. (Οργανισμός Απασχόλησης,

Ασφάλισης και Ανεργίας) προτίθεται να δώσει δάνειο για να καταβληθούν αποζημιώσεις στους απολυμένους, ενώ η διεύθυνση της ΥΦΑΝΕΤ δηλώνει ότι: 'θα απολυθούν όσοι από τους εργάτες το επιθυμούν'. Η διεύθυνση της αστυνομίας απαγορεύει: 'πάσα εν ανοικτώ χώρω συνάθροιση ή διαδήλωση δια λόγους προστασίας της δημοσίας τάξεως και ασφαλείας' και εμποδίζει την προγραμματισμένη πορεία προς το υπουργείο Βορείου Ελλάδος. Οι απεργοί επιρρίπτουν όλη την ευθύνη στην επιχείρηση. Υψώνουν μαύρες σημαίες και περνούν τη νύχτα στα ράφια και το δάπεδο. Τις επόμενες μέρες, παρά τις προτάσεις που τους γίνονται, οι 100 απεργοί πείνας (οι υπόλοιποι δε συμμετείχαν, γιατί οργανώνουν τη δράση και ασκούν πιέσεις απ' έξω), αρνούνται να σταματήσουν την απεργία αν δεν αποζημιωθούν κανονικά και εξ' ολοκλήρου. Σημειώνονται νέες λιποθυμίες και δυο περιπτώσεις ψυχικού κλονισμού.

9 Δεκεμβρίου: Σε συγκέντρωση στο εντευκτήριο της Μ.Ε.Ν.Τ. απεργών που δε συμμετέχουν στην απεργία πείνας, ζητήθηκε η σύλληψη του Κλ. Μακρή για κακομεταχείριση και εμπαιγμό των εργατών. Επίσης, εγκρίθηκε ψήφισμα για την άμεση καταβολή των ημερομισθίων των εργαζομένων της ΥΦΑΝΕΤ. Το εργατικό κέντρο καταγγέλει τη συγκέντρωση 'γιατί απομονώθηκε κάθε θετικά ενδιαφερόμενος για την εξεύρεση ικανοποιητικής λύσεως για τους εργάτες'.

12 Δεκεμβρίου: Από τους 105 εργάτες/εργάτριες απεργούς πείνας έχουν μείνει μόνο 52, καθώς οι υπόλοιποι κατέρρευσαν και μεταφέρθηκαν σε κλινικές. Δε δέχονται τις 1000 δρχ. κατ' άτομο όπως τους προτάθηκε από τον Ο.Α.Α.Α. Κλειδώνουν τις πόρτες, καλύπτουν με μαύρα υφάσματα την κεντρική πύλη και πετούν στο δρόμο τα πορτοκάλια και τα φάρμακα που είχαν στείλει διάφορες οργανώσεις, αρνούμενοι να συνεχίσουν τις επαφές με οποιοδήποτε μεσάζοντα.

Οι εργάτες που δε συμμετείχαν στην απεργία πείνας συγκεντρώνονται έξω από το εργοστάσιο και πραγματοποιούν πορεία προς το κέντρο. Η πορεία διαλύεται από τους μπάτσους στο ύψος της Αγίας Τριάδος.

13 Δεκεμβρίου: Μένουν 36 από τους 105 απεργούς και συνεχίζουν να μη δέχονται χρήματα υπό τη μορφή επιδόματος.

15 Δεκεμβρίου: Έχουν μείνει μόνο 28 από τους 105. Βρισκόμαστε στην 10η μέρα της απεργίας.

16 Δεκεμβρίου: Λήγει η δεύτερη απεργία πείνας. Οι εργάτες και οι εργάτριες της ΥΦΑΝΕΤ εξαντλημένοι στην πλειοψηφία τους κι εφόσον ήδη έχουν φυλλορροήσει δέχονται το έκτακτο ειδικό επίδομα για τις γιορτές των χριστουγέννων, 1000 δρχ. για τους έγγαμους και 800 δρχ. για τους άγαμους.

Ο αγώνας των εργατών δεν θα επαναληφθεί με την ένταση και τον δυναμισμό του '63, ωστόσο όσοι εργάτες είχαν απομείνει εξακολουθούσαν να βρίσκονται σε εγρήγορση. Σταχυολογώντας ενδεικτικά κάποιες από τις κινήσεις τους : το 1965 γίνεται εκδήλωση στα Κυβέλεια, όπου ανακοινώνεται από την επιτροπή εργατών το χρονικό της κατάστασης και των δικών τους ενεργειών. Όσοι δεν είχαν απολυθεί εργάζονταν συχνά απλήρωτοι, ενώ διατηρούσαν σχέση εργασίας με την Υφανέτ και συνεπώς δεν επιδοτούνταν από το Ταμείο Ανεργίας. Στις 31/1/67 η συντονιστική επιτροπή εργαζομένων γυναικών καλεί σε απεργία και συγκέντρωση στον κινηματογράφο Ηλύσια. Απαιτούν « ίση αμοιβή για ίση εργασία, να ικανοποιηθούν όλα τα χρονίζοντα αιτήματα των εργαζομένων γυναικών που η διοίκηση του Εργατικού κέντρου δεν τα θέτει.» Στην απεργία συμμετέχουν εργάτριες της Υφανέτ. Στο μεταξύ πραγματοποιούνται διάφορες συγκεντρώσεις και στάσεις εργασίας ενώ στέλνονται υπομνήματα και γίνονται καταγγελίες προς διάφορες κατευθύνσεις. Τα υπομνήματα αφορούν κυρίως στις αναβολές του πλειστηριασμού της Υφανέτ, ο οποίος παρουσιαζόταν ως η μόνη ενδεδειγμένη λύση για την εξακολούθηση της εργασίας τους. Μια από τις καταγγελίες που διαβάσαμε αναφερόταν στον ξυλοδαρμό μιας εργάτριας από μέλος της διεύθυνσης της Υφανέτ, επειδή συμμετείχε σε μια από τις στάσεις εργασίας. Η καταγγελία και η στάση που ακολούθησε ανταποκρινόταν στη δέσμευση των εργατών να μην ανεχτούν πράξεις εκδίκησης εκ μέρους της διεύθυνσης της Υφανέτ.

Το εργοστάσιο σταμάτησε να δουλεύει οριστικά το 1967. Μέχρι τότε δούλευαν οι τελευταίες 50 περίπου εργάτριες. Μετά από αλληπάλληλες αναβολές που δίνονταν στους πλειστηριασμούς της Υφανέτ, το 1967 η επιχείρηση περιήλθε στην κυριότητα της Εθνικής τράπεζας που ήταν και ο μεγαλύτερος χρηματοδότης.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από συνέντευξη που μας έδωσε ο Θανάσης Δεβετζής, υπάλληλος του λογιστηρίου της ΥΦΑΝΕΤ και γραμματέας της επιτροπής αγώνα.

-Και πώς ξεκίνησε η απεργία το '63;

Κάποτε υπήρξε ρήξη με την Εθνική και σταμάτησε τη χρηματοδότηση. Βγάσαμε την παραγωγή, την εκτιμούσε, ενεχυριάζαμε το εμπόρευμα, το προϊόν ας πούμε.[...] Κοίτα, αυτοί σταμάτησαν να πληρώνουν. Εγώ ήμουν σε άδεια και με ειδοποιεί ένας συνάδελφος και μου λέει έτσι κι έτσι, ξεσπκωμός, δεν πληρώθηκαν τα μεροκάματα, κάθε Σάββατο πληρώνονταν, κι έγινε φασαρία. [...]

Πρώτα πρώτα σε εμάς, σε όλες τις μαζικές δουλειές, υπάρχει μία προκατάληψη από κτίσεως κόσμου. Όσους είναι υπάλληλοι και γραφιάδες, χαρτογιακάδες ας το πούμε κι έτσι, οι εργάτες δεν τους θέλουν. Τους θεωρούνε ρουφιάνους του αφεντικού, πουλημένους, έτσι ήταν η νοοτροπία. [...]

Από εκεί και πέρα περνάνε 5 μέρες, 6 μέρες, 7 μέρες, εδώ πέρα εμείς ερχόμασταν. Αρχίζουν κρούσματα. Δηλαδή άλλος είχε μια φέτα ψωμί και τυρί, ξέρεις δούλευαν 7ωρο, 8ωρο, το κυλικείο δεν ήταν ανοικτό, φαστφουντάδικα δεν υπήρχαν. Οι εργάτες κουβαλούσαν φαγητό, αφού έτσι ήταν μαθημένοι. Μέσα είχε καλοριφέρ, το χειμώνα τα ζέσταιναν, το καλοκαίρι ψυγείο δεν υπήρχε, αλλά τα βάζανε σε κανένα άλλο μέρος. Κλέβονται τα ψωμιά. Δηλαδή, μια κατάσταση, λέμε τι θα κάνουμε; Μοιρολατρία εγώ δεν μπορούσα, τι θα γίνει; Εν τω μεταξύ, κοίτα, τα κορίτσια, το 80% ήταν ανήλικα κορίτσια, αυτές άλλο που δεν θέλανε, γαμπρίσανε και φύγανε και έμειναν οι οικογενειάρχες. Από 1000, ούτε 300 δεν μείναμε. Άμα χάσεις τη δύναμη, τελείωσες. Αυτά έρχονταν, δίναν παρόν και παίρναν δρόμο και φεύγανε. Είπαμε να κάνουμε έναν εγκλεισμό.[...] Μόλις ξεκίνησε ο εγκλεισμός, έτσι το λέγαμε εμείς, στείλαμε μια ομάδα εργατών να πάει κάτω στα γραφεία της Εθνικής, στον Χατζηκυριάκο, τον τότε διευθυντή της.[...] Λοιπόν, του σπάσανε τα τζάμια από τα γραφεία. Γιατί κοίταξε εμείς, κι εσείς να το κάνετε αυτό, δεν μας ενδιέφερε. Μας είχαν σε δυο πυρά, από τη μία ο Μακρής (= το αφεντικό) και η εργοδοσία, από την άλλη η τράπεζα. Δεν μας ενδιέφερε αν αυτός είχε λογαριασμό με το Μακρή και το ισοζύγιο ανετράπη, εμείς θέλαμε να πληρωθούμε, δεν ζητούσαμε ούτε αύξηση ούτε

τίποτα. Μας άφησαν απλήρωτους.[...] Κανονίσαμε ταξί, τραυματιοφορείς, ασφάλεια, περιφρούρηση, πράγματα. Όχι κομματικά, απλά συναδελφικά. Τι κομματικά; δεν υπήρχε τίποτα. [...] Μέσα στην επιτροπή οι μισοί ήταν “καρφίτσα”. Ξέρεις τι θα πει “καρφίτσα”; Αυτοί που σκοτώσανε τον Λαμπράκη.[...] Οι τρεις τέσσερις από την επιτροπή ήταν δεξιοί, θέλω να σου πω ότι δεν ήταν κομματικό το πράγμα. Ούτε από ΕΔΑ, ούτε από τίποτα. Τους είκανε μπλοκαρισμένους. Αν κινούσαν, είχαν την ασφάλεια από πίσω.[...] Να σου δείξω σημειώματα όταν κάναμε τον εγκλεισμό, έβαζαν συγγενείς να στέλνουν σημειώματα και να λένε ελάτε η γυναίκα σου, ο άντρας σου, τα παιδιά σου, για να φύγουν από εδώ μέσα.

[...] Κανονίσαμε να κηρύξουμε απεργία πείνας, να γίνει ντόρος. Μέσα άμα κάθεσαι δεν γίνεται τίποτα. Να λιποθυμάς, να σε κουβαλάνε φορεία και να γίνεται.....αλλιώς δεν γίνεται αγώνας. Οι κύριοι που ήταν έξω, στο δημοκρατικό συνδικαλιστικό κίνημα της ΕΔΑ, τα στελέχη, θέλανε να γίνει τώρα ντόρος, να κάνουμε πορεία, να σκοτωθούν οι μισοί, να ξαπλωθούν. Κι εκεί πέρα τι έγινε; η πορεία απαγορεύεται, τότε δεν μπορούσε να γίνει...γιατί εμείς όταν αρχίσαμε ήταν μια κατάσταση μπασταρδεμένη. Ήταν μόλις είχε φύγει ο Καραμανλής στο εξωτερικό κι ανέλαβε ένας κερατάς..., ο Πιπινέλης, ο οποίος ήταν καθίκι κλάσεως κι ανέλαβε και στη χούντα υπουργός εξωτερικών ένα διάστημα. Αυτός έγινε πρωθυπουργός. Κι από εδώ ήρθαν από εκεί ήρθαν, τρομοκρατία, σφάζανε, ρημάζανε, έγιναν οι πρώτες εκλογές όπου βγήκε ο Γεώργιος Παπανδρέου.[...] Έστειλαν από πάνω κάτι δήθεν αριστερούς, προέδρους και γραμματείς σωματείων πρωτοβάθμιων να μας πουν να σταματήσουμε, γιατί, κοίτα, με το νόμο σου δίνανε 20 ημερομίσθια ανεργίας να σταματήσεις την απεργία να φύγεις. Γιατί εμείς δεν είχαμε διεκδικητικό αγώνα, δεν ζητούσαμε δώστε αύξηση, αλλιώς...εμάς σταμάτησε να μας πληρώνει και είχαμε δεδουλευμένα μεροκάματα [...]. Αυτοί μας δίνανε 20. Εμείς ξέραμε από το νόμο ότι δικαιούμασταν 35. Και τους βγάλαμε με τις κλοτσιές έξω. [...] Εμένα η τάξη μου είναι σκοτωμένη από στρατοδικεία και στις μάχες. [...]Κοίτα τι γίνεται, ένας αγώνας πόσο καιρό να κρατήσει; τα κοριτσάκια τα χάσαμε, γιατί, κοίτα, αλλού είχε γάμπρισμα, πήγανε, είχε ζήτηση μεγάλη τότε.. την πληρώσανε 200-250, που ήταν οικογενειάρχες, παντρεμένοι και σου λέω πουλούσανε τσιγάρα και κάστανα στα καφενεία.

-Αυτά έγιναν τον Ιούλιο. Μετά πώς σταματήσατε; Άρχισαν ξανά να σας πληρώνουν;

Όχι, τίποτα. Σκόρπισε ο κόσμος με τα επιδόματα, μας δώσανε ένα βοήθημα το Πάσχα, ένα τα Χριστούγεννα, με το φασόν κάτι κάναμε, μετά ο κόσμος σκόρπισε, εμείς ελπίζαμε σε λύση, όλοι τακτοποιηθήκαμε έξω.[...] Σε εμάς δεν καταγγέλθηκε η

σχέση εργασίας, μπορεί να 'χαμε κάνει αναστολή εργασιών, μπορεί να 'χαμε κάνει καταλήψεις, απεργία, αλλά η σχέση εργασίας δεν καταγγέλλθηκε. Συνεχιζόταν να έχουμε σχέση εργασίας και δεν κολλούσαμε ένσημα από κανέναν.[...] Δεν έχω δει το χρώμα των ενσήμων του ΙΚΑ για 17 χρόνια. Από εκεί και πέρα, έγινε ο πλειστηριασμός επί δικτατορίας.[...]

Αν δεν ερχόταν η δικτατορία και αλλάζανε τα πράγματα, γιατί με τη χούντα αλλάξανε, ειρηνικά θα μπορούσαν να αλλάξουν; Θα το δουλεύαμε συνεταιρισμός, τι θα κάναμε; Ή θα παίρναμε τα δικαιώματά μας, γιατί εμείς δεν πήραμε τίποτα. Θα σου πω κάτι. Πόσο λες το πήρε η τράπεζα όλο αυτό; 10 εκ. και 1000 δρχ. Τότε εμείς ήμασταν κρυμμένοι, παράνομοι. Με ποια έννοια; Και μόνο που ήμασταν στον αγώνα της Υφανέτ είχαμε χρωματιστεί, μη βάλουμε το παρελθόν. Ε, όλη την δουλειά την έκαναν οι γυναίκες, οι άντρες που... και ειδοποιούμε τις γυναίκες κι αυτές μαυροφορεμένες με τσεμπέρια πήγαν στον εισαγγελέα υπηρεσίας οι καλοί που ήταν τότε, εισαγγελείς κι αυτοί, φοβήθηκαν, γιατί αυτοί είχαν κάνει την ανάκριση και μπερδέψαν μέσα όλη την αστυνομοκρατία που σκότωσαν τον Λαμπράκη.[...] Οπότε πάνε και λένε, κλάψανε, έτσι γονατιστές, πού να πάρουν χαμπάρι. Πήγαν στον εισαγγελέα υπηρεσίας, χρωστάμε, κάνουμε και τελικώς το 10 πήγε 30. Αλλά, ούτε κανένας ήξερε ότι ο πλειστηριασμός ήταν πλειοδοτικός, ότι όποιος έδινε τα πιο πολλά θα το έπαιρνε. Ποιος να πάει να το χτυπήσει; Το πήραν και βάσει νόμου αν λειτουργούσε η Βουλή θα το βγάζανε (;)

-Οι εφημερίδες τι λέγανε;

Από εφημερίδες η Μακεδονία και ο Βορράς...

-Και η Αυγή λίγο.

Τι η Αυγή; Μία σελίδες, δύο έβγαине. Έγραφε 10 σειρές. Πιο πολλά λέγανε οι τηλεοράσεις έξω, στη Σουηδία, και τα μαθαίναμε κι εδώ, και οι παπάδες. Τότε ήταν αρχιμανδρίτης ένας Λεωνίδας, κάθαρμα, συνεργάτης των γερμανών [...], ο οποίος έβγαζε λόγους κάθε Σάββατο από την YENEΔ υπέρ των εργατών, έκανε πολιτική. Λοιπόν, από εφημερίδες ο Βορράς έλεγε πανεργατική κίνηση. Εκείνοι που μας βρίζανε πάντα ήταν οι εργατοπατέρες, αλλά δεν μπορούσαν, δεν είχε τόσο να βρουν, μας λέγανε κόκκινους, αλλά τίποτα. Ποιο στοιχείο; Δεν είχε κομματική χροιά, το τμήμα ήταν δίπλα, από ασφάλεια εδώ μέσα γεμάτο. Δεν μπορούσε να κάνει ζημιά άμα

είχε στοιχεία; Τι θα 'κανε; [...]

-Αναφερθήκατε και σε κάτι περιστατικά που έγιναν μπροστά στην πόρτα της Υφανέτ...

Αυτό έγινε αφού περάσαμε την πρώτη απεργία, τη δεύτερη (σημ. τον Δεκέμβριο του '63), μετά μέχρι να μην διαλύσουμε. Επάνω εκεί που είχαμε τις αποθήκες, είχε υφάσματα και έρχονται αυτοί να τα βγάλουν, να τα πάρουν. [...] Δεν τους αφήνουμε να μπουν, μπουκάρουν, φωνάζουν, κάνουν, έρχονται οι χωροφύλακες [...]. Λοιπόν, ήρθαν να πάρουν τα υφάσματα και βάλουμε τα κορίτσια κάτω στην πόρτα [...] και δεν μπορέσανε να τα πάρουν. Αλλά τα πήραν νύχτα, δεν μπορούσαμε να κάτσουμε και νύχτα. Μπορούσαμε να κάτσουμε, αλλά ξέραμε ότι αυτό θεωρείτο αδίκημα. Εμείς αν θέλαμε μπορούσαμε να λειτουργήσουμε το εργοστάσιο, εδώ (σημ. το «εδώ» αναφέρεται στο συγκεκριμένο χώρο όπου πραγματοποιήθηκε η συζήτησή) μπορούσαμε να το ανοίξουμε και να πάρουμε ό,τι θέλουμε. Φοβόμασταν μην πουν «φθορά ξένης περιουσίας»

-Και δεν το δουλέψατε καθόλου μόνοι σας το εργοστάσιο;

Αφού δεν υπήρχαν παραγγελίες. Εδώ ποιος να φέρει πράγματα. Σου λέει αυτοί κάνουν κάθε μέρα απεργία και κατάληψη, δεν μπορεί να δουλέψει, να μπλοκαριστούν οι πρώτες ύλες και να μείνουν στη μηχανήματα; Ήταν κι η νομοθεσία τότε, άμα ήταν αλλιώς τα πράγματα θα ζητούσαμε να το δουλέψουμε σαν εργατικός παραγωγικός συνεταιρισμός. Τότε αυτό θεωρείτο, κολλεκτίβα, εθεωρείτο κομμουνισμός. Σε στέλναν στρατοδικείο. Δεν μας άφησαν να το δουλέψουμε.

-Καθόλου δεν δούλεψε έτσι δηλαδή;

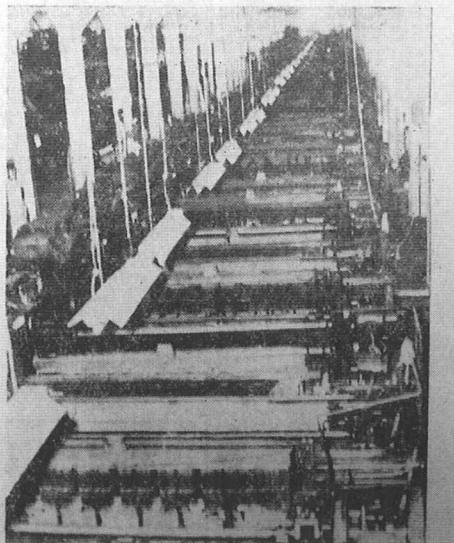
Καθόλου.

΄Απελπισία και όργη στο άργό έργοστάσιο

ΥΦΑΝΕΤ

ΤΡΑΓΙΚΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ Ο ΑΥΛΟΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΟΠΟΥ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΤΗΝ ΜΟΙΡΑ ΤΟΥΣ ΟΙ ΧΙΛΙΟΙ ΑΡΓΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΡΙΑΙ

Μεσημέρι και ή μεγάλη κορυμμένη καμινάδα της ΥΦΑΝΕΤ υψώνεται σιωπηλή προς ένα ουρανό που έχει όλα τα σημάδια της καταιγίδας. Κάτω από την καμινάδα, στην οδό του άργου έργοστασιου, έκπαικτοιδες εργάτες και εργάτριες στριμώχνονται στην οκιά του κτιρίου άπληστοίμενοι από κλωστούλες στο παγωμένο κορμί της μητέρας τους. Το έργοστάσιο έχει να δουλέψει πάνω από ένα μήνα. Πάνω από ένα μήνα οι εργάτες της ΥΦΑΝΕΤ έχουν να δοθούν άρραχή στα χέρια τους, αλλά και κομμένα άβραα από έρω κλωριά πλάι στο διπλωμένο

Θεοπούλα Φάκα (εργάτρια):

"9 χρόνια δούλεψα στην ΥΦΑΝΕΤ. Εγώ δε δούλευα στους αργαλειούς, αλλά στα μασούρια. Έπαιρνα 180 δραχμές το μήνα, επειδή δεν έφταναν δούλευα νύχτα και έπαιρνα άλλες 85 δρχ., η βάρδια όμως κρατούσε μέχρι το ξημέρωμα. Περνούσε κανένας υπάλληλος και μας έλεγε «σταματήστε και λίγο να δουλεύετε». Καμιά φορά, ο Φιλάρετος Μακρής, ο γαμπρός του αφεντικού, μας παρακολουθούσε απ' τα παράθυρα από ψηλά, να δει άμα δουλεύαμε.

Στην απεργία έμεινα 11 μέρες νηστική. Πέφταν λιπόθυμα τα κορίτσια, έρχονταν τα ασθενοφόρα. Εγώ ευτυχώς δεν έπαθα τίποτα. Γίναν πολλές απεργίες, η τελευταία μάλλον ήταν η μεγαλύτερη, δε θυμάμαι. Μες στο εργοστάσιο κοιμόμασταν είχαμε σχέσεις καλές, συντροφικές. Είχαμε αγάπες εμείς, δεν είχαμε χωρίσματα. Δεν μας πλήρωναν. Ποτέ δεν πήραμε τα λεφτά μας. Μέχρι το '67 όσοι μείναμε μια δουλεύαμε, μια δεν δουλεύαμε. Δουλεύαμε ένα τριήμερο, μας φώναζαν μετά από μια βδομάδα. Κάποιοι είχαν εξαγριωθεί τόσο πολύ που θέλαν να σπάσουν τις μηχανές. Η απεργία σταμάτησε, γιατί έφευγε ο κόσμος. Βρίσκανε δουλειές αλλού, σκορπίσανε."

Θόδωρος Παρναβέλης (εργάτης):

"Το '67 όταν έγινε η κούντα, ήρθανε και μας πήρανε στο όνομα του βασιλιά και της πατρίδας. Είχαμε μείνει λίγοι, πολύ λίγοι μέχρι τότε. Στο τέλος δε μας πλήρωναν καθόλου. Μόνο μας έδιναν κουβέρτες, απ' αυτές που έβγαζε το εργοστάσιο και τις πουλούσαμε στη γειτονιά."

ΣΥΣΣΩΜΟΣ Ο ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑ ΤΟ ΠΛΕΥΡΟΝ ΤΩΝ ΑΔΙΚΟΥΜΕΝΩΝ

ΖΩΗΡΑ ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ

"Εσας άταγός, δίδωκε πίσω από την καρδιά και άρρωσε την μέσην σπυρίαν. "Όταν
αυτίδους, οι συνάδελφοι του τον έφεραν επί την όραν

Εκείνη την ημέρα έμαθα έναν καινούριο ήχο. Τον θόρυβο του ζωντανού πτώματος που ρίχνεται στο πεζοδρόμιο. Γδούπος... νεκρή. Γδούπος... νεκρή.

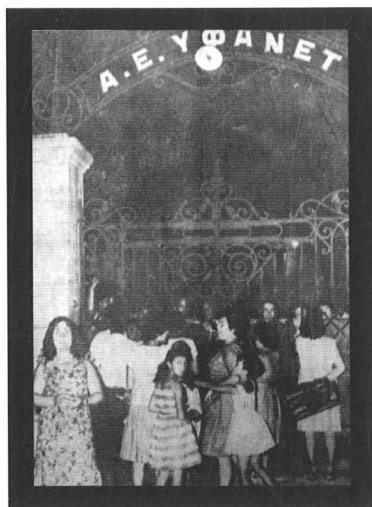
25\3\1911

Η ιδιαιτερότητα που υπάρχει στην ιστορία της υφαντουργίας βρίσκεται στον αριθμό των γυναικών που δραστηριοποιήθηκε στους κόλπους της. Πράγματι, στον ιματισμό απασχολούνταν κυρίως γυναίκες των οποίων η νευρική και ο δυναμισμός υπήρξε σκανδαλώδης για τα δεδομένα της εποχής. Η συμμετοχή των γυναικών στις εργατικές κινητοποιήσεις υπονομευόταν σταθερά από τους άνδρες συνδικαλιστές που τις έβλεπαν ως ανταγωνίστριες για τις διεκδικήσεις τους.

Ενδεικτικά παραθέτουμε κάποιες πληροφορίες για το κλίμα που επικρατούσε στα συνδικάτα της αγγλίας το 19ο αι. σε ό,τι αφορά τις σχέσεις ανδρών και γυναικών: Οι άνδρες συνδικαλιστές αντιμετώπιζαν τις γυναίκες που ήθελαν να εισέλθουν στην απασχόλησή τους με «δυσφορία και βδελυγμία». Ο λόγος ήταν απλός: Εφόσον οι μισθοί τους ήταν τόσο πολύ χαμηλότεροι, αντιπροσώπευαν μια απειλή για τα μισθολόγια και τις συνθήκες εργασίας των ανδρών. Εξάλλου, η στάση τους επηρεαζόταν πολύ από αυτό που σήμερα θα ονομάζαμε σεξισμό: «Ο αξιοπρεπής τεχνίτης τρέφει μια ενστικτώδη απέχθεια για την αδιάκριτη ανάμειξη ανδρών και γυναικών στην καθημερινή συναναστροφή, είτε μέσα στο χώρο εργασίας, είτε σε ένα κλαμπ.» Έτσι η πολιτική όλων των συνδικάτων που ήταν σε θέση να το κάνουν, ήταν να αποκλείουν τις γυναίκες από τη δουλειά τους, ενώ ακόμη και τα συνδικάτα που δεν ήταν σε θέση να το κάνουν, (για παράδειγμα οι υφαντουργοί που στον κλάδο απασχολούνταν κυρίως γυναίκες) προσπαθούσαν να διαχωρίζονται τα δύο φύλα ή τουλάχιστον, να αποφεύγουν οι γυναίκες και τα κορίτσια να δουλεύουν «σε συνάφεια με τους άνδρες, ειδικά όταν είχαν στο παρελθόν συναναστραφεί με άλλες γυναίκες εργάτριες». Τα παρακάτω λοιπόν είναι θαυμαστές υπερβάσεις που έγιναν σε πείσμα των καιρών και τις μνημονεύουμε στα πλαίσια ενός εγχειρήματος που αφορά στην ιστορία της υφαντουργίας.

Οι εργάτριες ιματισμού στην Αμερική αποτελούσαν ένα πολύ δυναμικό στοιχείο των εργατικών κινητοποιήσεων. Η πρώτη τους απόδραση από τις ανθρωποφάγες μηχανές ύφανσης έγινε στις 8 Μάρτη 1857, όταν έκαναν απεργία και

διαδήλωσαν στους δρόμους της Νέας Υόρκης. Οι γυναίκες διαδήλωναν για τις εξαιρετικά άθλιες συνθήκες εργασίας και τους χαμηλούς μισθούς. "Αξιοπρεπείς μισθούς! 10ωρη εργασία!" ήταν η κραυγή τους. Αυτή η απεργία έληξε με βίαιο και καταναγκαστικό τρόπο από την αστυνομία. 50 χρόνια αργότερα, στις 8 Μαρτίου το 1908, 15,000 γυναίκες στην Νέα Υόρκη έκαναν πορεία ζητώντας καλύτερες συνθήκες εργασίας, 10ωρη εργασία, καλύτερους μισθούς, απαγόρευση της εργασίας παιδιών, και δικαίωμα ψήφου. Σύνθημά τους «Ψωμί και τριαντάφυλλα», όπου το ψωμί συμβόλιζε την οικονομική σταθερότητα και τα τριαντάφυλλα τον καλύτερο τρόπο διαβίωσης. Τον Μάη του ίδιου χρόνου, το Σοσιαλιστικό Κόμμα της Αμερικής διάλεξε την τελευταία Κυριακή του Φεβρουαρίου ως Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας. Η επιλογή της ημέρας έγινε την Κυριακή ώστε να μην χάνουν οι γυναίκες που θα συμμετείχαν το ημερομίσθιο τους. Η πρώτη Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, που απείχε από τον τωρινό εκφυλισμό της, καθιερώθηκε στις 28 Φεβρουαρίου το 1909 και συνεχίστηκε μέχρι και το 1913.

Το 1910, μια ηγετική μορφή των σοσιαλιστών της Γερμανίας, η Κλάρα Τσέτκιν, πρότεινε στο Διεθνές Σοσιαλιστικό συνέδριο, στην Κοπεγχάγη, να καθιερωθεί η Παγκόσμια Ημέρα Γυναίκας τον Μάρτη, με σκοπό να τιμηθεί η απεργία του 1857 που οργανώθηκε από τις εργάτριες ιματισμού στην Νέα Υόρκη. Η Παγκόσμια Ημέρα Γυναίκας, δεν θα γιόρταζε μόνο τις παλιές νίκες αλλά θα ήταν και μια μέρα δράσης για όλους τους εργαζόμενους, που θα έδινε ώθηση στην συνέχιση του αγώνα.

Η πρόταση της Κλάρας Τσέτκιν έγινε δεκτή, και τον επόμενο χρόνο, στις 19 Μαρτίου το 1911, πάνω από ένα εκατομμύριο γυναίκες στην Αυστρία, Ελβετία, Δανία και

Γερμανία έκαναν πορεία, απαιτώντας δικαίωμα ψήφου και καλύτερες συνθήκες εργασίας. Οι μαρτυρίες που μιλούν γι' αυτές τις δραστηριότητες υπογραμμίζουν παραδειγματική συνοχή και αποφασιστικότητα.

Στη Νέα Υόρκη ξανά το 1910 σ' ένα σοσιαλιστικό συνέδριο, μια 17χρονη υφαντουργός η Κλάρα Λέμλικ ανέβηκε στο βήμα περπατώντας με δυσκολία εξαιτίας ξυλοδαρμού που είχε υποστεί στη διάρκεια πορειών στις οποίες συμμετείχε και παρακάμπτοντας τις πατερναλιστικές συμβουλές για υπομονή και αναμονή, ξέσπασε σε λυγμούς αγανάκτησης. Οι προτροπές της για γενική απεργία δημιούργησαν κύματα ενθουσιασμού στους εργάτες και τις εργάτριες που την άκουγαν. 25000 εργάτες και εργάτριες κατέβηκαν στην απεργία στην οποία υποκινήτρια ήταν η ανήλικη Κλάρα.

Στις 25/3 1911, συνέβη ένα από τα μεγαλύτερα εργατικά ατυχήματα. Σε μια βιοτεχνία ιματισμού (Triangle Shirtwaist Factory), στην Νέα Υόρκη, ξέσπασε πυρκαγιά, συχνό φαινόμενο στις βιοτεχνίες στις οποίες συσσωρεύονταν εύφλεκτοι μπόγοι υφασμάτων. Οι 200 εργάτριες που δούλευαν εκεί, μετανάστριες και ανήλικες στην πλειοψηφία τους, δεν κατάφεραν να διασωθούν εξαιτίας των συνθηκών που επικρατούσαν στο εργοστάσιο. Οι εργάτριες είχαν εγκλωβιστεί στις αίθουσες με τις μηχανές καθώς οι πόρτες ήταν κλειδωμένες προκειμένου να μην μπαίνουν τα συνδικαλιστικά όργανα που καλούσαν σε απεργιακές κινητοποιήσεις. Έξοδοι διαφυγής δεν υπήρχαν γι' αυτό και 146 απ' αυτές είτε κάπκαν είτε πήδηξαν απ' τα παράθυρα του 8ου ορόφου, όπου εργάζονταν. Για ώρα επικρατούσε ένα μακάβριο θέαμα. Εκείνη τη μέρα έμαθαν έναν καινούριο ήχο. Το θόρυβο του ζωντανού σώματος που ρίχνεται στο πεζοδρόμιο. Γδούπος...νεκρή, Γδούπος...νεκρή.

Εμπνευσμένες από την καθιέρωση της Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, οι γυναίκες στην τσαρική Ρωσία, άρχισαν να οργανώνουν πορείες για να κερδίσουν το δικαίωμα ψήφου, με αποτέλεσμα να φυλακιστούν στην προσπάθεια να κερδίσουν το βασικό δημοκρατικό δικαίωμα.

Στις 8/3/1917 οι εργάτριες ιματισμού και οι νοικοκυρές της Ρωσίας έκλεισαν τους δρόμους της Αγίας Πετρούπολης, απαιτώντας ψωμί και ειρήνη. Η κατάληψη των δρόμων μετατράπηκε σε πορεία. Εργάτες ενώθηκαν με τις διαδηλώτριες, με αποτέλεσμα στο τέλος της ημέρας να διαδηλώνουν 90,000 άνθρωποι. Μέσα σε τρεις ημέρες είχαν ξεκινήσει μια γενική απεργία που προώθησε τη Ρωσική Επανάσταση .

35 ΗΜΕΡΕΣ ΕΧΟΥΜΕ ΝΑ ΠΛΗΡΩΘΟΥΜΕ
ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟΥΝ

ΑΙΣΧΟΣ ΝΑ ΚΛΕΙΝΟΥΝ ΜΙΑ ΤΕΤΟΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.
ΚΑΙ ΧΙΛΙΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΝΑ ΒΡΕΘΟΥΝ ΣΤΟΝ
ΔΡΟΜΟ.

ΓΕΡΑΣΑΜΕ ΣΕ ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ
ΤΑ ΜΙΑΤΑ ΜΑΣ ΤΥΧΛΙΧΤΗΚΑΝ ΣΑΝ ΜΗΜΑ
ΚΑΙ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΕΘΑΙΝΟΥΜΕ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΠΕΙΝΑ.

Ο! ΙΣΧΥΡΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΚΟΥΦΟΙ ΕΙΣΘΕ ΔΕΝ ΑΚΟΥΤΕ ΤΙΣ ΦΩΝΕΣ
ΜΑΣ.

ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΙΜΑΣΤΕ. -
ΠΕΘΑΙΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΙΝΑ

συνθήματα των απεργών της ΥΦΑΝΕΤ

Κε Χ
στο Μπούλγουελ
Κε, εάν δεν κατεβάσεις τις μηχανές
ή δεν πάψεις να πληρώνεις μονάχα
σε είδος για την εργασία,
τις υπερωρίες, ή εργασία για ολόκληρο φασόν
η Συντροφιά μου θα επισκεφθεί
τις μηχανές σας
για εκτέλεση εναντίον σας.-

Επιστολή Λουδιτών προς ιδιοκτήτη εργοστασίου

Στην Αγγλία των αρχών του 19ου αιώνα η υφαντουργία ήταν μια από τις πιο κερδοφόρες βιομηχανίες. Η εκβιομηκάνιση που ακολούθησε με μανία τα χρόνια αυτά προκάλεσε την ανάπτυξη του κινήματος των Λουδιτών. Οι Λουδίτες υπήρξαν θύματα και απειλή για τις νέες εξελίξεις. Ο θαυμασμός γι'αυτούς δεν εντοπίζεται στα δυναμικά τους χτυπήματα, μια που οι μέθοδοι που χρησιμοποιούσαν ήταν γνωστές ήδη από τον 17ο αιώνα. Αυτό που κυρίως υπόσχεται η ιστορία των Λουδιτών, έστω κι αν μας έγινε γνωστή μέσα από τις συμπληγάδες της Ιστορίας, μέσα από ποιήματα και ταινίες που πλειοδοτούν για τα κατορθώματα τους κι από τα πρίσματα του μύθου που δεν εγγυάται πάντα την αλήθεια είναι η σύγκρουση με τους ευγενείς και πλούσιους που αποκόμισαν τα κέρδη μιας από τις σημαντικότερες βιομηχανίες για την Αγγλία.

Είναι η δύναμη να αντισταθούν στο αυτονόητο, που τους ήθελε θύματα της προόδου και του κεφαλαίου και να προκαλέσουν ένα σημαντικό ηθικό πλήγμα σ'έναν ευρύτερο πολιτικό και οικονομικό σχεδιασμό.

Οι αφηγήσεις που μας έχουν παραδοθεί έχουν ένα πολύ περιγράψιμο σχήμα: εργάτες που έχασαν τη δουλειά τους ή επρόκειτο η εκβιομηκάνιση να επηρεάσει τον παραδοσιακό τρόπο δουλειάς τους, επιτίθενται στο εργοστάσιο και τους υπερασπιστές αυτού, δηλαδή ιδιοκτήτες, κεφαλαιούχους και στρατιώτες της πολιτοφυλακής. Από μια τέτοια επιδρομή του 1812, που παρατίθεται ως μια από τις πιο χαρακτηριστικές στη Λουδίτικη ιστορία, μετά από 4 νεκρούς και πολλούς τραυματίες, αυτό που επιβίωσε δεν ήταν μόνο η καταστροφή των μηχανών που ανέρχονται σ'έναν εντυπωσιακό αριθμό. Ό,τι κράτησε ο νεο-λουδισμός ήταν αυτή η

ιδέα, οι άμυνες απέναντι στην καταπληκτική γοητεία της τεχνολογίας. Η κουλτούρα μας, η κουλτούρα των παιδιών της πόλης είναι τέλεια εμποτισμένη από τον μαυρισμένο αέρα της τεχνολογίας, μακριά από τις δεσμεύσεις της φύσης και της κοινότητας, ώστε αυτές οι ιστορίες να θεωρούνται γραφικές. Ο ρεαλισμός των Λουδιτών ωστόσο αξιολογούσε τις τεχνολογίες που ήταν ήπιες προς τον χρήστη, την κοινότητα, την κουλτούρα, το περιβάλλον, το μέλλον. Αντιτίθενταν απόλυτα στο μηχανικό εξοπλισμό που ήταν επιβλαβής για την κοινότητα και αυτή η κριτική στάση τους απομάκρυνε από τον πρωτογονισμό. Να αφήσουν την αυτονομία της εργασίας τους, για να στρατολογηθούν στην πειθαρχία, την ιεραρχία και την εκμετάλλευση ήταν οπωσδήποτε μια αρνητική εξέλιξη. Η εκβιομηχάνιση ακολουθεί τον πολιτισμό που την παράγει. Μια οικονομία για τους λίγους απαιτεί μια βιομηχανία για τους λίγους. Βίαιη, κατακτητική και άδικη.

Κάποιοι από τους Λουδίτες προσέβλεπαν στην ανατροπή της Βρετανικής κυβέρνησης, κάποιοι ίσως στο μετασχηματισμό της. Η δράση τους πάντως έκανε ορατή τη συνεργασία του εθνικού κράτους με την εκβιομηχάνιση, αφού κινητοποίησε 14.000 στρατιώτες και πολλά άλλα άγρια μέτρα για την καταστολή τους.

Οι Λουδίτες όπως και οι ρομαντικοί συνοδοιπόροι τους υπήρξαν ένα κίνημα άρνησης και αντίστασης. Αν αποστασιοποιηθούμε όμως θα διακρίνουμε στιγμές κατάφασης στο σύστημα. Η υπεράσπιση της παράδοσης και της κοινότητας υπαινίσσεται ίσως ένα συντηρητισμό σε κοινωνικά ζητήματα, όπως επίσης μπορούμε να συμπεράνουμε από την σύνθεση της κίνησης των Λουδιτών. Οι Λουδίτες ήταν οπωσδήποτε μια ανδρική ομάδα με μιλιταριστικά χαρακτηριστικά, η οποία συχνά αναφέρεται ρητά ως στρατός. Η εμμονή τους στην παράδοση μπορεί να στράφηκε και εσωτερικά, κάθε φορά που αισθανόνταν να κλονίζονται τα κεκτημένα. Ο εχθρός τους ήταν μια πολύ ορατή επερχόμενη κόλαση. Αυτή η ευκρίνεια, την οποία υποστήριξαν επίσης οι ποιητές που εμπνεύστηκαν από το κίνημα και ο μεγεθύντικός φακός του αιώνα που πέρασε δεν ήταν από την αρχή δεδομένη. Από τους Λουδίτες έλειπε η ανάλυση και η σχηματοποίηση ενός οράματος που θα θεμελιώνε γερά την οργή και αγανάκτησή τους. Μια που η διορατικότητα των κινημάτων κρίνεται πάντοτε από απόσταση, έχουμε τη δυνατότητα πια να συμπληρώσουμε τα κενά της ιστορίας των Λουδιτών, έστω επιφυλακτικά.

Μπορούμε λοιπόν να αμφισβητήσουμε τους ίδιους τους Λουδίτες. Πιο πολλά όμως από τα προβλήματά τους είναι τα ερωτήματα που έχει θέσει η δράση τους και

τα οποία εξακολουθούν να υφίστανται. Μας άφησαν μια σπουδαία παρακαταθήκη. Αντιστρέφοντας έναν φόβο του 20ου αιώνα μπορούμε να πούμε ότι η επίθεση στην καρδιά του βιομηχανικού καπιταλισμού έγινε, άρα μπορεί να ξανασυμβεί. Με περισσότερη γνώση σημαίνει με λιγότερες πιθανότητες ήττας. Οι Λουδίτες μας υπενθυμίζουν μια συζήτηση που δεν έχει κλείσει. Που μπορεί πρωτεϊκά να αλλάζει μορφές και να εκτείνεται από τις μηχανές ύφανσης μέχρι τα μεταλλαγμένα, αλλά ουσιαστικά ο κύκλος της γράφει την ιστορία του μύθου της μηχανής.

**ΕΙΣ ΕΣΧΑΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΖΩΗΣ ΑΠΕΔΥΘΗΣΑΝ
ΟΙ 1.000 ΕΡΓΑΤΟΪΠΑΛΛΗΛΟΙ ΤΗΣ ΥΦΑΝΕΤ**

Μαζὸ μὲ τοὺς ἀδέρφους καὶ αἱ γυναῖκες. Εἰς τὸ αὐτὸν πρῶτον τὸν ζυγροσὶζτοὶ ἡ ἀπόφασις τὸ ἀγωνισθῆναι διὰ τὸ δικαιοσύνην των.

Μικροὶ καὶ μεγάροι ἔργου εἰς τοὺς ἀδελφεοὺς

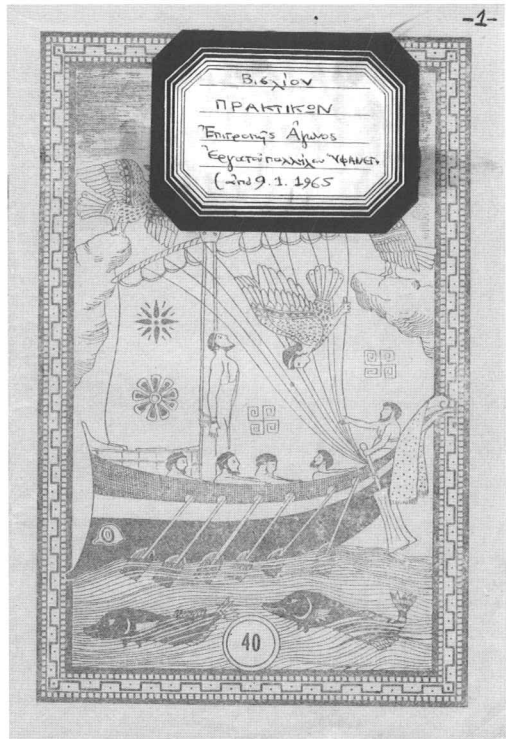
Μικροὶ καὶ μεγάροι ἔργου εἰς τοὺς ἀδελφεοὺς

Μικροὶ καὶ μεγάροι ἔργου εἰς τοὺς ἀδελφεοὺς

Οἱ ἔργου τῆς ΥΦΑΝΕΤ, κλεισμένοι εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἔχου τὴν ἀσθενῆ ἀπόφασιν τὸ ἀγωνισθῆναι σκληρῶς διὰ τὴν ἐπίδωσιν τῶν ἰσίων καὶ τῶν τέκνων των

**Ἐκλείσθησαν εἰς τὸ ἐργοστάσιον
καὶ ἐκήρυξαν ἀπεργίαν διαρκείας**

Δὲν συνεκροτήθη ἀκόμη ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ὀργανώσεων
ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
 ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΙΤΡΟΦΗΣ ΑΓΓΛΩΝ
 ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ Σ II
 ΤΗΣ 21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1965

Το βιβλίο αυτό εστάθη υπό την επίβλεψη των μελών της Επιτροπής της Γενικής Συνέλευσης της Εκπαιδευτικής Επιτροπής ΥΦΑΜΕΤΩΝ και η επιμέλεια της έκδοσής του έγινε υπό την επίβλεψη των μελών της Επιτροπής ΥΦΑΜΕΤΩΝ. Το βιβλίο αυτό αποτελεί την επιλογή των κειμένων που περιλαμβάνονται στην έκδοση της Γενικής Συνέλευσης της Εκπαιδευτικής Επιτροπής ΥΦΑΜΕΤΩΝ της 21 Ιανουαρίου 1965. Το βιβλίο αυτό αποτελεί την επιλογή των κειμένων που περιλαμβάνονται στην έκδοση της Γενικής Συνέλευσης της Εκπαιδευτικής Επιτροπής ΥΦΑΜΕΤΩΝ της 21 Ιανουαρίου 1965.

- 1) Χρυσή Μισθία
- 2) Ζήνωνς Πλατωνίου
- 3) Ζεφεινάριος Αρσένιος
- 4) Δέστυς Αρσένιος
- 5) Βερεβέρσιος Θεοφύλακτος
- 6) Κασσιανός Γεωργίου
- 7) Μαξιμιανός Ιουδαίου
- 8) Φυτιανός Γεωργίου
- 9) Βυφεινάριος Νικηταίου
- 10) Περικλής Θεοφύλακτος
- 11) Γεωργίου Θεοφύλακτος
- 12) Ζαχάρης Θεοφύλακτος
- 13) Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου
- 14) Γεωργίου Κωνσταντίνου

Πεδερίσιος της Γενικής Συνέλευσης
 (Κ. ΜΡΕΧΑΙΒΑΜΑΝΟΣ)

ΑΝΩΝ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

“ΥΦΑΝΕΤ,”

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

— 5 —

σωπικών κατά την ώραν της εργασίας, όφειλει ύπακοήν, πειθαρχίαν και σεβασμόν πρὸς τοὺς προϊσταμένους, τὴν Διευθύνουσι καὶ τοὺς ἔκπροσώπους ἐν γένει τῆς ἐπιχειρήσεως. Όφειλει νὰ ἐπιδεικνύῃ προθυμίαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διδομένων ἐντολῶν καὶ ὑποδείξεων καὶ νὰ συμπεριφέρῃται κοσμίως καὶ ἀμέμπτως πρὸς ἅπαντας.

“Άρθρον 7ον

Γενικαὶ καὶ εἰδικαὶ ἀπαγορεύσεις : Ἀπαγορεύονται αὐστηρῶς κατὰ τὴν ὥραν τῆς εργασίας, τὸ κάπνισμα, ἡ συμμετοχὴ εἰς τυχρὰ παίγνια, ἡ χρῆσις οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ ἡ προσέλευσις ἐν καταστάσει μέθης, ἡ ἀνάγκωσις καὶ ἡ διανομὴ παντὸς εἴδους ἐνόπιων καὶ προκηρύξεων, ἡ προπαγάνδα πάσης φύσεως καὶ ἡ εἰσπράξις ποσῶν ὑπὸ μορφήν ἐράνων δι’ οἰονδήποτε σκοπὸν, πλὴν ἐν γίνονται κατόπιν ἀδείας τῆς Διευθύνσεως τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν. Ὡσαύτως ἀπαγορεύονται αἱ ἀστειότητες, χειρονομίαι, ὁ θόρυβος, οἱ διαπληκτισμοί, ἡ ἀσθάθεια πρὸς ἀνατέρους καὶ ἡ δημιουργία οἰουδήποτε ἐπεισοδίου, ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς εργασίας ἄνευ λόγου καὶ ἡ μετάβασις ἀπὸ τμήματος εἰς τμήμα, ἡ ἀνάμειξις εἰς εργασίας ἄλλου πλὴν κατόπιν σχετικῆς ἐντολῆς παρ’ ἀρμοδίου ὄργανου, ἡ ἐκτέλεσις ξένης ἢ ἴδιας τοῦ ἐργαζομένου εργασίας ἐν τῷ ἔργοστασιῳ καὶ ἐν γένει πᾶσα ἐνέργεια ἢ συμπεριφορὰ ἀντικειμένη πρὸς τὰ καθήκοντα ἑκάστου, τῶν ἐν τῷ περὶ τὸν ἀρθρὸν ἀναγραφόμενων ἀπαγορεύσεων ἀναφερομένων ἐνδεικτικῶς καὶ οὐχὶ περιοριστικῶς. Ὡς πρὸς τὰ οἰνοπνευματώδη καὶ τὰ ἐντυπα—πλὴν ἐφημέριων νομίμως κυκλοφορουσῶν—ἀπαγορεύεται καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τῶν εἰς τὸ ἐργοστάσιον. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς ἡ συστηματικὴ μείωσις τῆς ἀποδόσεως τῆς εργασίας ἐπὶ σκοπῷ ἐλαττώσεως τῆς κανονικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ εἰς ἄλλους μισθοῦτος παροχῆ συμβουλῶν ἢ πίεσεων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτου, ἡμὰ δὲ ἡ παραμονὴ εἰς τοὺς χώρους τῆς εργασίας κατὰ τὴν ὥραν τῆς διακοπῆς καὶ ἡ λαθραία ἐξαγωγή ἢ κλοπὴ παντὸς ὀλίκοῦ, προϊόντος, ἀντικειμένου, ἐργαλείου καὶ ἐν γένει περιουσιακοῦ στοιχείου τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἑτέρου ἐργαζομένου, ἔστω καὶ εὐ-

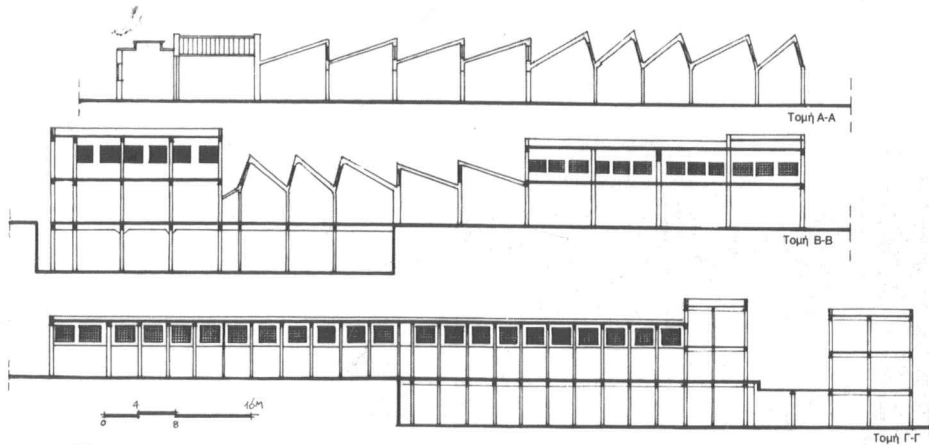
Στο γιορτή Αθηνά

να ξέρετε ότι έχω δια-
κινώσω τα κτήρα σας και δεν
είναι κανείς στο σπίτι.

Όχι τα τ'ωα δια και ήλθα ότι-
χω) να σου ωω

Μαργαρίτη

χειρόγραφο παραπλανητικό σημείωμα
(υπαγορευμένο από την Ασφάλεια)
που καλεί μια απεργό να επιστρέψει
στο σπίτι της

132

ΦΑΜΠΡΙΚΑ ★ ΥΦΑΝΕΤ
 ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ

Ομήρου & Περδίκας, Κάτω Τούμπα
 Τ.Θ. 50042 Τ.Κ. 540 13 Θεσσαλονίκη yfanet@disobey.net